Verleden, heden en toekomst van de dopingbestrijding *door de ogen van NADO Vlaanderen*

14 november 2022
UGent – Leerstoel Frans Verheeke

Marc Van der Beken
NADO Vlaanderen

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

De realiteit

Historische situering

- Verleden en heden nodig om de toekomst te voorspellen
- Verhaal van alle tijden
- Verhaal waarbij de non-fictie
de fictie vaak overtreft
- Een verhaal van zondaars en jagers

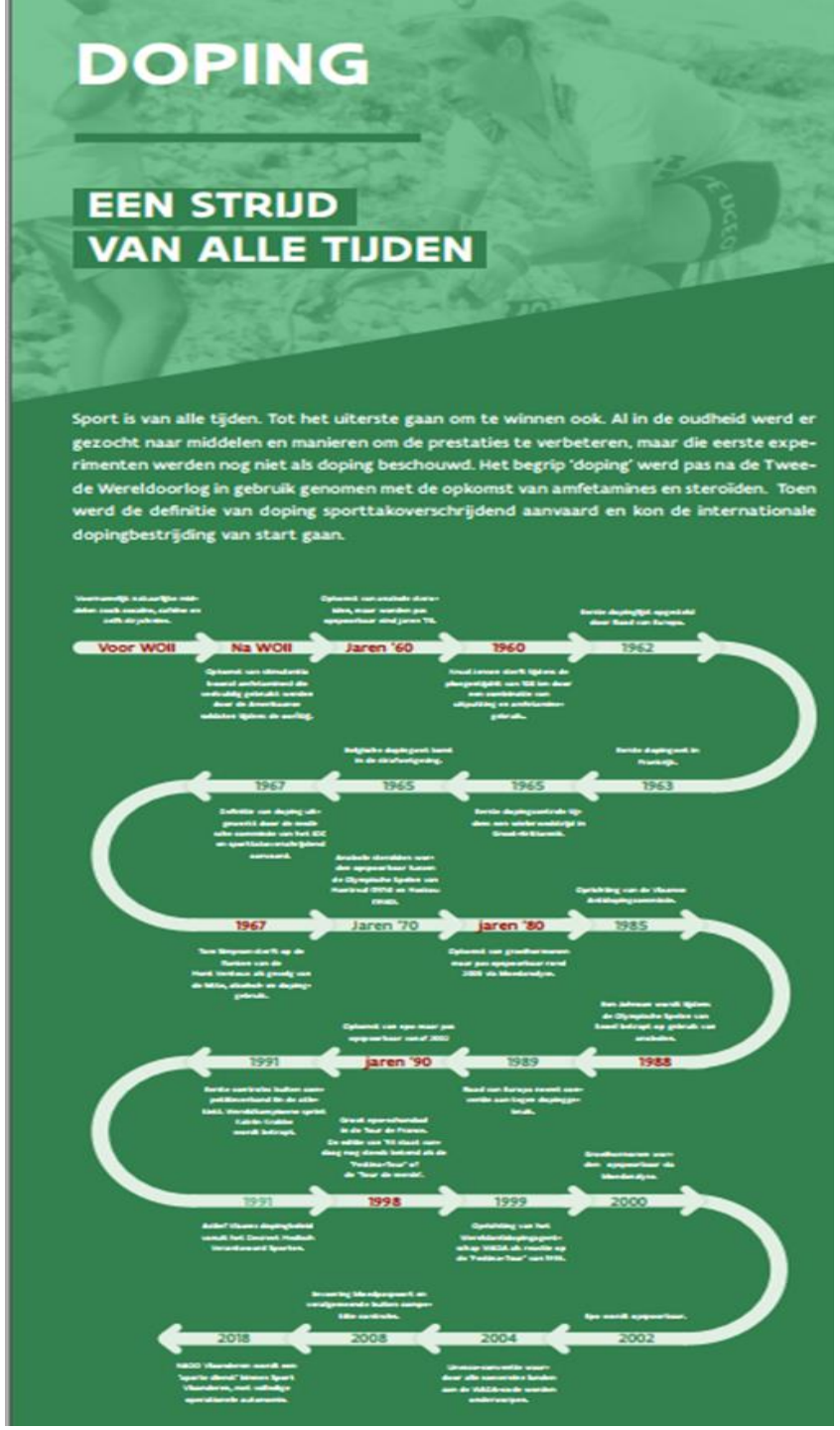

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Doping zo oud als de mensheid ?

JA en NEEN : ...

- wegens geen sluitende definitie en reglementering!
- en is het heus wel een probleem?

Tijdlijn: voor WOII

- **Vooral ‘natuurlijke’ middelen:**

  → cocaïne
  → Cafeïne
  → strychnine

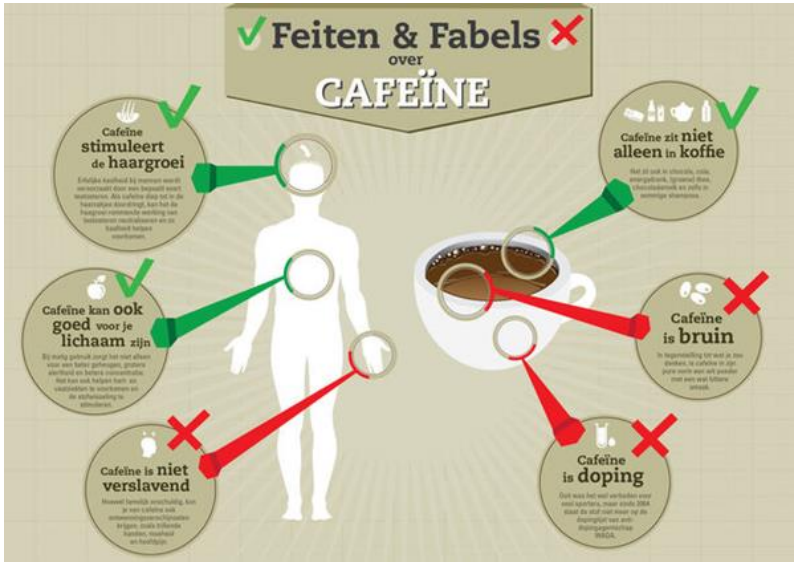

Tijdlijn: na WOII

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Vooral ‘stimulantia’**

  → amfetamines

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

1960

- “Probleem” wordt een echt probleem
  → Eerste dopingdode Knud Jensen

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Overheid grijpt in

- Eerste dopingwetgeving wereldwijd in Frankrijk in 1963
- België volgt in 1965
- Gaat wel over STRAFRECHT !!!

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

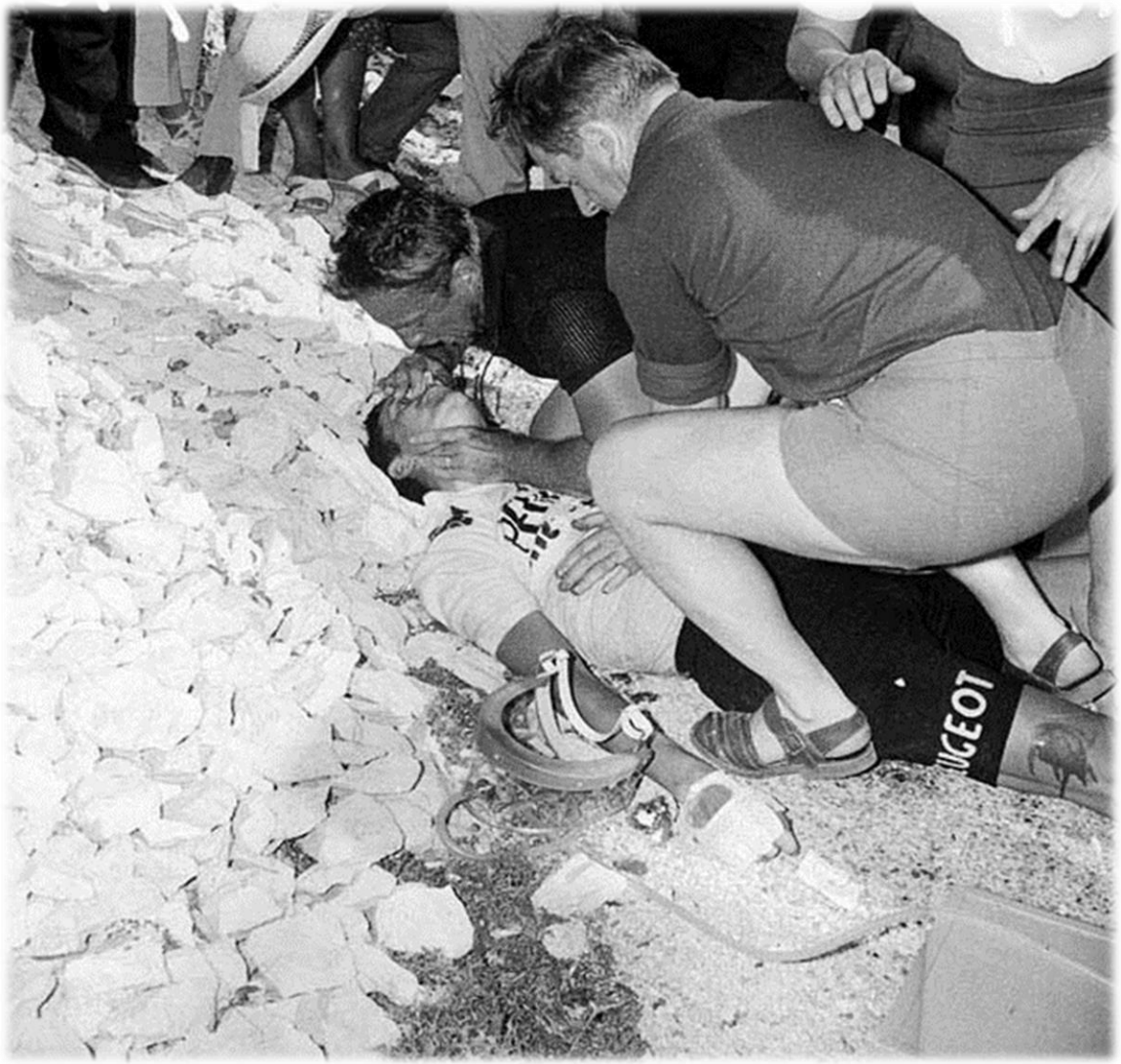

1967

- **Tom Simpson sterft op de flanken van de Ventoux**

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

1967

- IOC werkt een definitie van doping uit
- Poging om Sporttakoverschrijdend te werken

Tijdlijn jaren ’60-’70

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Opkomst anabole steroïden vanuit Amerika**

Pas opspoorbaar vlak voor MOSKOU 1980

Tijdlijn jaren ’80

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- “Opkomst van groeihormonen

  → Vooral in atletiek jaren ‘80 en ’90
  → Nadien in de wielerwereld

Pas opspoorbaar via bloedanalyse

Tijdlijn 1988

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Een nieuwe bom ontploft

  → (Seoel 1988 – Ben Johnson)

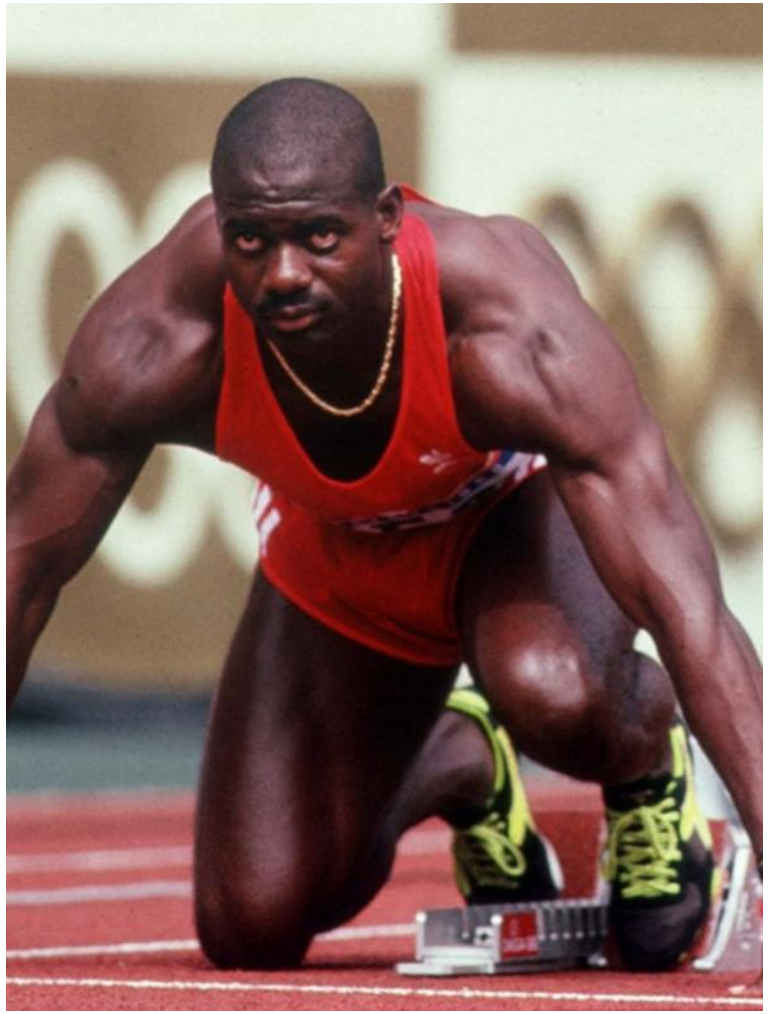

Overheid grijpt in (2)

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- 1989: antidopingconventie van de Raad van Europa verenigt de Europese overheden in Kopenhagen
- 1991: Vlaanderen volgt via MVS-Decreet en oprichting MVS-team
- Vanuit medisch perspectief (preventieve gezondheidszorg) sporttak- en federatieoverschrijdend

Tijdlijn jaren ‘90

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Het succesproduct : EPO**

→ **Enorm prestatieverschil in uithoudingssporten**

→ **Meer dan 10 jaar niet opspoorbaar**

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Tijdlijn 1998

- **Een nieuwe bom ontploft: FESTINA Tour 1998**

Tijdlijn jaren 1999

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Wereld antidopingconferentie in februari 1999 in Lausanne: IOC + overheden samen

WORLD ANTI-DOPING AGENCY

Oprichting van het WADA in november 1999

- ✓ Privaatrechtelijke organisatie naar Zwitsers recht
- ✓ De helft IOC/IF's en de helft publieke overheden (5 continent)
- ✓ Eindelijk een wereldwijde scheidsrechter
- ✓ Zetel in Montreal (dank zij Dick Pound)

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Invoering van de WADA-Code in 2003-2009-2015-2021 steeds vooraf gegaan door wereldcongressen

+ 7 verschillende standaarden

→ IS Testing and Investigations (ISTI)
→ IS for Laboratories (ISL)
→ IS Therapeutic Use Exemptions (ISTUE)
→ IS Protection of Privacy and Personal Information (ISPPPI)
→ IS Code Compliance by Signatories (ISCCS)
→ IS for Result Management (IRMA)
→ IS for Education (ISE)

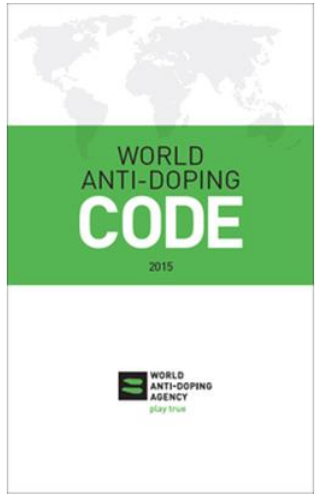

+ Gemeenschappelijke Dopinglijst

→ sinds OS Peking 2008
→ Elk jaar geactualiseerd

Tijdlijn 2003 - 2005

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Overheden worden mee het bad in getrokken**

  → **De Kopenhagen declaratie (2003)**

  → **De UNESCO-conventie (2005)**

Tijdlijn 2007 - 2009

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Invoeren van de Whereabouts en de OOC-controles**

→ *De zaak Michael Rasmussen 2007*

→ *De zaak Wickmayer-Malisse (najaar 2009) drukt Vlaanderen met de neus op de Code en de whereabouts*

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Tijdlijn 2008

Biologisch paspoort

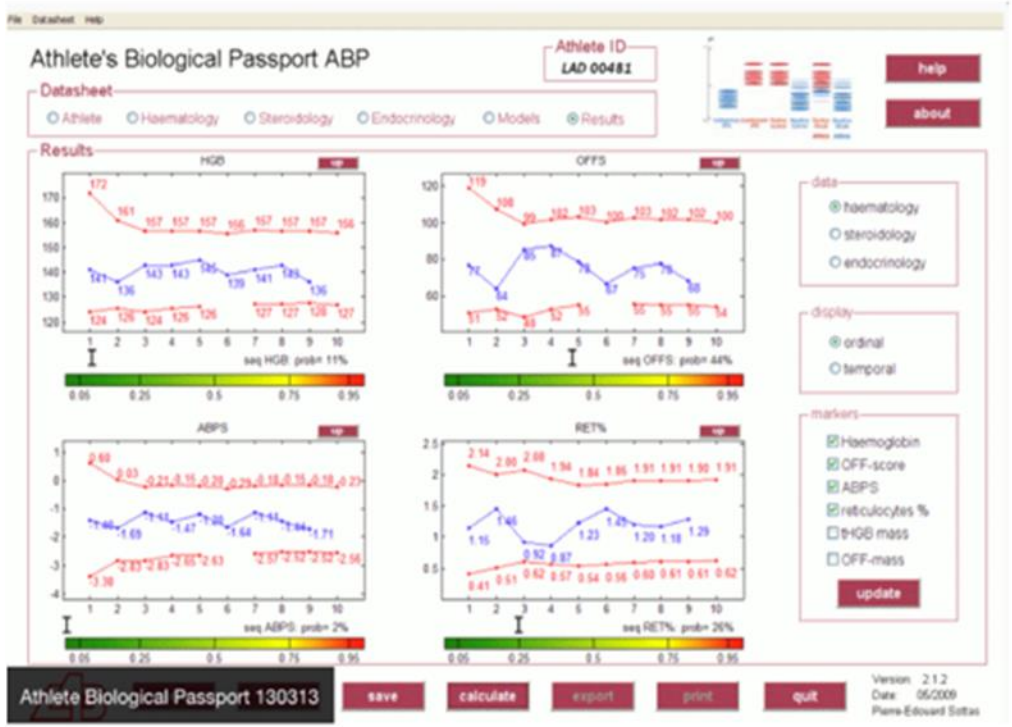

- Longitudinale opvolging
- Via bloedwaarden
- Vanaf welke leeftijd?
- Blijft een moeilijk evenwicht met privacy

Tijdlijn 2014 (2016)

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- **Een nieuw schandaal: Winter OS SOTSJI**

De zwakke plekken van WADA en de dopingstrijd blootgelegd

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Budgettaire beperkingen ondermeer door inzet op departement Legal Aff.
- Strijdperk van Geopolitiek : tussen de verschillende werelddelen en tussen de ‘partners’ onderling (NADO’s, IF’s, MEO’s, ITA)
- Level playing field is een illusie: enorme verschillen inzake de efficiënte strijd in de verschillende werelddelen
- Te zwakke bestraffing van Rusland/RUSADA
- Negatieve en argwanende houding tegenover de NADO’s en de overheden (ISCCS)

WADA 2022

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Zeer ambitieus: Raising the Game = verhoging van de slagkracht

- Budgetverhoging:
  → van 42 mio USD (2020) naar 50 mio USD (2022)
  → + 8% (2023) +6% (2024) + 6% (2025)

- Verhoging budgetpercentage wetenschappelijk onderzoek:
van 5 mio USD (2020) via 7,5 mio USD (2022) naar 10,5 mio USD (2023) en Education

- Stagnering budgetpercentage I&I: 2 mio USD

- Good Governance Reforms: meer inspraak in globale werking van atleten en van de NADO's

NADO Vlaanderen 2022

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- 4 NADO's in België (VL – FG – DG – Bxl (GGC))
- NADO is een afdeling binnen Sport Vlaanderen met operationele autonomie
- Team van 9 mensen (FT), + 20-tal controledoctors (DCO's), + 70-tal chaperons
- Jaarlijks budget van 'slechts' 1 miljoen euro
- Aantal controles (stalen) op jaarbasis daalt gestaag
- Aantal dopingpraktijken daalt weliswaar ook

NADO Vlaanderen 2022

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Budgetair en personeelsmatig
- OOC – IC
- Elitesporters versus breedtesporters
- Wat met ‘Anders georganiseerde sport’?
- Fair-play versus Health Care

Toekomstige (inter)nationale uitdagingen voor de antidoping community

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Evolutie van de sport: sportbeleving versus entertainment (TV en onlineplatformen)
- Veel macht bij de ‘owners’ van de sport (o.a. Technische reglementering)
- Ombuiging negatieve perceptie ‘anti’-doping’
- Betere samenwerking tussen de verschillende stakeholders
- Realisatie van echt Level Playing Field

Toekomstige (inter)nationale uitdagingen voor de antidoping community

NADO VLAANDEREN
SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

- Educatie versus repressie
- I&I versus repressie
- Integratie in breder ethisch kader rond de verschillende bedreigingen van de sport: Doping – Matchfixing – Grensoverschrijdend Gedrag
- Nood aan ethisch reveil: opdracht voor Ethics Board van WADA en IOC
- Natuurlijk DNA onder druk:
  van Talent over TTN-misbruik naar Gendoping

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

Samen voor faire sport

NADO VLAANDEREN

SAMEN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT